

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 15 вересня 2022 р.

Львів

№ 63/8-рк/к

Верховинська селищна рада

вул. І. Франка, 3, смт. Верховина
Івано-Франківська обл., 78700

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), за результатами здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції під час прийняття органами місцевого самоврядування рішень,

ВСТАНОВИЛА:

Відділення, в межах наданих законодавством повноважень, визначених статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», надіслало вимогу від 05.07.2021 № 63-02/3688в про надання інформації Верховинській селищній раді Івано-Франківської області (далі – Верховинська селищна рада, Селищна рада) з питань дотримання законодавства про захист економічної конкуренції під час реалізації повноважень у сфері земельних відносин, відповідь на яку отримано листом від 21.07.2021 № 1912/02-50/09 (вх. № 63-01/2830 від 04.08.2021).

- (1) Верховинська селищна рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04357294.
- (2) Місцезнаходження: 78700, Івано-Франківська обл., селище міського типу Верховина, вулиця І. Франка, будинок 3.
- (3) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 року № 714-р селище міського типу Верховина є адміністративним центром Верховинської об'єднаної територіальної громади, до складу якої також входить ще дев'ятнадцять сільських територіальних громад, а саме: с. Бережниця, с. Буковець, с. Великий Ходак, с. Верхній Ясенів, с. Вигода, с. Віпче, с. Волова, с. Голови, с. Замагора, с. Ільці, с. Красник, с. Красноїлля, с. Кривопілля, с. Криворівня, с. Перехресне, с. Рівня, с. Стаїще, с. Черетів, с. Чорна річка.

- (4) Відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» юридична особа - сільська, селищна, міська рада, розміщена в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою
- (5) У розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - Закон) Верховинська селищна рада є органом місцевого самоврядування.
- (6) Відповідно до частини першої статті 10 Закону сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.
- (7) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (8) В територіальних межах Верховинської територіальної громади Івано-Франківської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Селищною радою та її виконавчим комітетом.
- (9) Рішення Селищної ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.
- (10) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (11) Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (надалі – ПКУ або Податковий кодекс) та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.

I.

- (12) Пунктом 1.1 Рішення Верховинської селищної ради від 09.07.2021 року № 142-9/2021 (надалі – Рішення) встановлено ставки зі сплати земельного податку на 2022 рік, яке набуло чинності з 01.01.2022 року.
- (13) Так, Рішенням передбачена ставка земельного податку 3% для юридичних осіб, що використовують землі цільового призначення 03.07 (для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), 03.08 (для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування), 03.09 (для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ), 03.10 (для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури), 03.11 (для будівництва та обслуговування будівель і споруд закладів науки), 03.12 (для будівництва та обслуговування будівель закладів комунального обслуговування), 03.13 (для будівництва та обслуговування будівель закладів побутового обслуговування), 03.14 (для розміщення та постійної діяльності органів ДСНС), 03.15 (для будівництва та

обслуговування інших будівель громадської забудови), 03.16 (для цілей підрозділів 03.01-03.15 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду), тоді як для фізичних осіб, які використовують аналогічного цільового призначення землі, ставка земельного податку становить 2%.

- (14)** Загальні правові норми щодо сплати земельного податку закріплені статтями 269-277 Податкового кодексу України (ПКУ), якими визначено наступне:
- платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі (стаття 269 ПКУ);
 - об'єктами оподаткування є (стаття 270 ПКУ):
 - ✓ земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
 - ✓ земельні частки (паї), які перебувають у власності;
 - базою оподаткування є (стаття 271 ПКУ):
 - ✓ нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого цим розділом;
 - ✓ площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено;
 - ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки (п.274.1 ПКУ);
 - ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності);
 - ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено та які розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.
- (15)** Підпунктом 284.1 ПКУ передбачено, що органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.
- (16)** На території Верховинської селищної ради однаково господарську діяльність здійснюють, зокрема:, ТОВ «СВРОТРЕЙД ЕКСПО», ТОВ «ОПРИШКИ», ТОВ «МЖК-Експрес-24», ТОВ «ПОБУТОВИК+», ФОП Городинський В.І., ФОП Романовська Л.І., ФОП Коржук В.В., ФОП Дмитренко Г.В. та ФОП Дутчак М.В. - надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (код за КВЕД 68.20).
- (17)** Проте, ТОВ «МЖК-Експрес-24», ТОВ «ОПРИШКИ», ТОВ «СВРОТРЕЙД ЕКСПО», ТОВ «ПОБУТОВИК+» сплачують податок на землю в розмірі 3% від нормативно грошової оцінки землі, а ФОП Городинський В.І., ФОП Романовська Л.І., ФОП Коржук В.В., ФОП Дмитренко Г.В. та ФОП Дутчак М.В. – 2%.

- (18) Таким чином, Селищна рада, встановивши різні ставки податку на землю для фізичних і юридичних осіб на території Верховинської селищної ради, яка може використовуватись ними у здійсненні однакових видів господарської діяльності, ущемляє інтереси тих суб'єктів господарювання, які сплачують вказаний податок за вищою ставкою та, відповідно, несуть більші витати, порівняно з конкурентами.
- (19) Дії Верховинської селищної ради щодо встановлення Рішенням різних відсоткових ставок податку на землю цільового призначення 03.07 (для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), 03.08 (для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування), 03.09 (для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ), 03.10 (для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури), 03.11 (для будівництва та обслуговування будівель і споруд закладів науки), 03.12 (для будівництва та обслуговування будівель закладів комунального обслуговування), 03.13 (для будівництва та обслуговування будівель закладів побутового обслуговування), 03.14 (для розміщення та постійної діяльності органів ДСНС), 03.15 (для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови), 03.16 (для цілей підрозділів 03.01-03.15 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду) на території Верховинської селищної ради для суб'єктів господарювання в залежності від їх форми власності, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

II.

- (20) Ставки та пільги зі сплати земельного податку на 2022 рік встановлені Рішенням Верховинської селищної ради, яке набуло чинності з 01.01.2022 року.
- (21) Пунктом 1.3 Рішення встановлено пільги зі сплати земельного податку для фізичних і юридичних осіб.
- (22) При цьому, статтею 282 Податкового кодексу передбачено пільги щодо сплати земельного податку для юридичних осіб. Так, від сплати земельного податку звільняються:
- санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських об'єднань осіб з інвалідністю, реабілітаційні установи громадських об'єднань осіб з інвалідністю;
 - громадські об'єднання осіб з інвалідністю України, підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;
 - бази олімпійської та параолімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
 - дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної

культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;

- державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення таких підприємств, установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій;

- державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди. У разі виключення таких установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій, декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

- (23) Відповідно до пункту 1.3 Рішення Верховинська селищна рада встановила пільги зі сплати земельного податку для суб'єктів господарювання комунальної форми власності в розмірі 100 відсотків від суми податкового зобов'язання за рік.
- (24) Проте, встановлення пільг зі сплати земельного податку для суб'єктів господарювання комунальної форми власності, положеннями Податкового кодексу України не передбачено.
- (25) На території Верховинської селищної ради знаходиться комунальне підприємство «ВЕРХОВИНА-БЛАГОУСТРІЙ» (ідентифікаційний код юридичної особи 8609367), яке здійснює наступні види діяльності:
81.29 Інші види діяльності із прибирання (основний);
43.21 Електромонтажні роботи;
96.03 Організування поховань і надання суміжних послуг;
38.11 Збирання безпечних відходів.
- (26) На території Верховинської об'єднаної територіальної громади діє значна кількість суб'єктів господарювання, які є конкурентами комунального підприємства за видом діяльності 43.21 Електромонтажні роботи, зокрема: ФОП Стефюк Ю. М., ФОП Шкіндюк В.В., ФОП Мицканюк В.В.
- (27) Селищна рада, встановивши Рішенням пільги зі сплати земельного податку суб'єктам господарювання комунальної форми власності, створила їм привілейоване становище стосовно суб'єктів господарювання приватної форми власності, внаслідок чого приватні та комунальні підприємства, які діють на однакових товарних ринках, не можуть конкурувати на рівних умовах.
- (28) Тобто, комунальні підприємства Селищної ради можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії Рішення, що створює нерівні умови в конкуренції.

- (29) Дії Верховинської селищної ради щодо встановлення Рішенням пільг при сплаті земельного податку для суб'єктів господарювання комунальної форми власності у розмірі 100 відсотків від суми податкового зобов'язання на рік, тоді як для суб'єктам господарювання іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, тобто є конкурентами, такі пільги не передбачені, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (30) Визначення поняття економічної конкуренції передбачене статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (31) Частиною першою статті 4 цього Закону визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в тому числі органами місцевого самоврядування.
- (32) Згідно із частиною другою статті 4 Закону, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (33) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (34) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення умов без впливу зовнішніх чинників, одним з яких є вплив державних органів. За таких умов забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (35) Відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01 квітня 1994 року № 4-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 квітня 1994 року за № 78/287 (зі змінами), погодженню підлягають рішення з питань, зокрема надання, обмеження або скасування податкових та інших пільг, дотацій, субсидій для суб'єктів господарювання тощо.
- (36) Верховинська селищна рада не зверталась до органів Антимонопольного комітету України з приводу погодження проектів щодо встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку. Також до Відділення не надходили пропозиції, скарги, заяви тощо від суб'єктів господарювання Верховинської об'єднаної територіальної громади щодо встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку, які передбачені Рішенням від 09.07.2021 року № 142-9/2021.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Верховинській селищній раді (78700, Івано-Франківська обл., селище міського типу Верховина, вулиця І. Франка, будинок 3, ідентифікаційний код 04357294) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом забезпечення для суб'єктів господарювання однакових умов конкуренції при встановленні ставок та пільг зі сплати земельного податку.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Відділення у 3-х місячний строк з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ